

ΒΑΣΙΛΗΣ ΣΑΛΠΙΣΤΗΣ: Η ΟΡΙΑΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ

Μία ιδιαίτερα ευχάριστη έκπληξη αποτελεί η πρωτόλεια έκθεση που αποτολμά στην γκαλερί Καππάτος ο Βασίλης Σαλπιστής, ένας νέος ζωγράφος φερμένος από τη Γαλλία, μικρό δείγμα της δουλειάς του οποίου είχαμε επισημάνει και στην περσινή Art Athina στο περίπτερο της ίδιας γκαλερί. Αγκαλά και νέος στην ηλικία, ο καλλιτέχνης δείχνει ιδιαίτερα καλά στοιχεία, μία στέρεη τεχνική, μία μελετημένη σπουδή πάνω στον θεματικό πυρήνα της εικαστικής έρευνάς του, χωρίς επιπόλαιους εντυπωσιασμούς και βιασύνες. Και πραγματικά η προσήλωσή του τούτη στην τέχνη του αποκλειστικά κι η, διαγραφόμενη, σεμνότητά του φαίνεται πως έως τώρα τον ανταμείβουν.

Το έργο του Σαλπιστή είναι δυνατά ριζωμένο στις αναζητήσεις της νέας μορφής αναπαραστατικότητας, που όμως δεν έχει καμμία σχέση με τυχόν νοσταλγικές επιστροφές στην «παλιά, καλή, ζωγραφική», αλλά απλούστατα αποτελεί μία οντολογική αναμέτρηση και υπαρξιακή διερεύνηση της σχέσης της παραδοσιακής, αισθητικής, εικόνας με τις νέες μορφές της εικαστικής απεικόνισης και δημιουργίας. Το νέο αναπαραστατικό κίνημα αποτελεί ένα ειδητικό σχόλιο απέναντι στις ιδιαίτερες συνθήκες του χρόνου και της έκτασης (χώρου) και τις συμβολικές και εμπράγματα δυνατότητές τους, που εισάγουν οι νέες τεχνικές (βίντεο, εγκαταστάσεις, ηλεκτρονικά επεξεργασμένη φωτογραφία, ολογράφημα κλπ) στην εικαστική πράξη. Η νέα αναπαράσταση είναι ουσιαστικά μία οριακή και προς τούτο κρίσιμη, κατάσταση της εικονοποιίας, δεν είναι ο θρίαμβός της πάνω στο ανοικονικό.

Έτσι και στο έργο του Σαλπιστή, η αναπαράσταση φέρει μέσα της το ίδιο το όριό της για τον λόγο τούτο το χρώμα (μονοχρωμία), ή το τεχνικό μέσο (μολύβια) κρατιούνται σε σχηματικό επίπεδο. Το κάθε έργο αντιστοιχεί σε μία εγγελιανού τύπου καθολικότητα, δηλ. ένα αισθητηριακό Έν, που εμπεριέχει στην ουσία του την ίδια του την άρνηση, το μη είναι που προσδιορίζεται μέσα από τούτο. Η απόπειρα για τη διαφορετική έκφραση του παραδοσιακού χώρου και της οπτικής γωνίας, που ειρωνικά υπαινίσσεται ο Σαλπιστής ενάντια στον περιορισμό του πίνακα, αίρεται από αυτήν καθαυτήν την δυσδιάστατη φύση του τελευταίου. Το θέμα και το μέσον του έργου ορίζεται ευθύς εξαρχής από τούτην την άρνηση, κι αναγκάζει όλους τους φορείς της αισθητικής συνείδησης του καθαυτού έργου να συμπτυχθούν, να επιστρέψουν πάλι στην απαρχή της στοχαστικής αντίληψης, που είναι υπεύθυνη για την σύλληψη και την απόλαυσή του, κι αίφνης καλούνται να ανασυστήσουν την ιδέα του έργου όχι σαν κάτι που γίνεται άμεσα και μόνον αισθητηριακά αντιληπτό, αλλά και σαν εκείνο που εμπεριέχει ταυτόχρονα εκείνο που δεν είναι. Στην αναπαράσταση, κι ειδικότερα στη νέα αναπαράσταση, το θέμα είναι αυτό που παριστά (οντικά) και ταυτόχρονα δεν είναι εκείνο που παρίσταται (οντολογικά). Εάν δε μάλιστα δεχθούμε και τον νομιναλισμό του Goodmanικού «δειγματισμού» (exemplification), το έργο προβάλλει ωρισμένες από τις βασικές κατηγορίες του θέματος και της ιδιοσυγκρασίας του συναιρετικά, χωρίς να αποτελεί κατά βάσιν μία σε κλίμακα 1:1 αναφορά του «αντικειμένου» του.

Ο κόσμος του έργου εξακολουθεί να βρίσκεται έτσι κλεισμένος μέσα στα όρια της «συμβολικής» αντίληψης και κατασκευής του, όπως θα έλεγε πάλι ο Goodman, μέσα στα πλαίσια της εννοιακής του κι όχι του εμπράγματος ορισμού του, όπως θα αντέτεινε κι ο Έγκελς. Μία αντίληψη, αυτήν της υποδοχής του μή όντος του όντος μέσα στη μορφή, στην οποία καταφάσκει κι ο Σαλπιστής, πράγμα που φαίνεται και στο μοναδικό βίντεο της έκθεσής του. Σ' αυτό, η οροθέτηση του κόσμου (του ορατά κι εννοιακά αντιληπτού κόσμου) δεν αντιστοιχεί στη σύλληψη του όπως ακριβώς είναι: απεναντίας είναι μία συνειδητή αναγνώριση της μετά λόγου αισθητηριακά ορατού κι αισθητικά αποτυπωμένου. Η χάραξη του κόσμου της καλλιτεχνικής εντύπωσης γίνεται κατά και παρά φύσιν: αποτυπώνει, δηλ. εντάσσει τον κόσμο στο έργο, και

συνάμα χαράσσει, αποκλείει την ουσία του, αποτυπώνοντάς την στην επιφάνεια. Η τέχνη, όχι μόνον ως αναπαράσταση, αλλά κυρίως ως τέτοια διαιρεί βαθιά και βίαια τον κόσμο και την ουσία του, χαιντεγγεριανά αποκρύπτοντας το είναι του όντως όντος, κάνοντάς το πιο φανερό ως εικόνα του είναι κι όχι ως το καθαυτό είναι.